

**Заклад вищої освіти
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

**ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА МАСОВИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ, ДОКУМЕНТНИХ ТА МІЖКУЛЬТУРНИХ
КОМУНІКАЦІЙ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор
з освітньої діяльності

_____ Оксана КОЛЯДА
«14» листопада 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ ОК 2.10 Спеціалізований (винно - гастрономічний туризм)
(шифр і назва навчальної дисципліни)
освітня програма «Туризм»
(назва освітньої програми)
освітнього рівня перший бакалаврський
(назва освітнього рівня)
галузь знань 24 Сфера обслуговування
(шифр і назва галузі знань)
спеціальність(ності) 242 Туризм
(шифр і назва спеціальності(тей))

Інститут філології та масових комунікацій

Обсяг, кредитів: 90

Форма підсумкового контролю: залік

Київ - 2024 рік

Робоча програма _____ **Спеціалізований (винно - гастрономічний туризм)**
(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів освіти за галуззю знань 24 Сфера обслуговування,
спеціальністю 242 Туризм. «14» листопада 2024 року. 41 с.

Розробники: Дащук Юлія Євгеніївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій, Інституту філології та масових комунікацій

Викладачі: Дащук Юлія Євгеніївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій, Інституту філології та масових комунікацій

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри туризму, документних та міжкультурних комунікацій Інституту філології та масових комунікацій

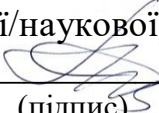
Протокол від «14» листопада 2024 року № 4

Завідувач кафедри Танська Л.В., кандидат культурології.

_____ Людмила ТАНСЬКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

«14» листопада 2024 року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної / наукової) програми (керівником робочої групи) Освітньо-професійна програма «Туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 242 Туризм галузі знань 24 Сфера обслуговування. Кваліфікація: бакалавр з туризму, протокол № 4 від «14» листопада 2024 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник робочої групи)
_____ Олександра ОЛЬШАНСЬКА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2024/2025	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри / циклової комісії	14.11.2024 р.			
№ протоколу	Протокол № 4			
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього

процесу <https://vo.uu.edu.ua/> за адресою:

<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=11392>

Робочу програму перевірено

«14» листопада 2024 р.

Заступник директора

Інституту філології та масових комунікацій

Каріна ШЕКІР

Зміст

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	7
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	10
4.1. Анотація дисципліни.....	10
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	12
4.2.1. Тематичний план.....	12
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	14
4.3. Форми організації занять.....	16
4.3.1. Теми практичних занять.....	16
4.3.2. Індивідуальна навчально-дослідна робота.....	17
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	25
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.....	25
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально- пізнавальної діяльності.....	31
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	31
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	33
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	34
6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру.....	35
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	36
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	36
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	37
6.6. Орієнтовний перелік питань до екзамену (заліку).....	37
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	38
7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для здобувачів освіти з інвалідністю.....	40
8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	42

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній / освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Загальний обсяг кредитів – 3	Галузь знань <u>24 Сфера обслуговування</u> (шифр і назва)	Вид дисципліни <u>обов'язкова</u> (обов'язкова чи за вибором здобувача освіти)	
	Спеціальність <u>242 Туризм</u> (шифр і назва)	Цикл підготовки професійний (загальний чи професійний)	
Модулів – 2	Спеціалізація _____ - _____ (назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u> (назва)	Семестр	
Загальний обсяг годин – 90		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача освіти – 4	Освітній / освітньо-професійний ступінь: <u>бакалавр</u>	Лекція	
		14 год	год
		Практичні, семінарські	
		16 год	год
		Лабораторні	
		0 год	год
		Самостійна робота	
		60 год	год
		Індивідуальні завдання: 0 год	
		Вид семестрового контролю: залік	

Примітка.

Програма дисципліни виконується в повному обсязі незалежно від форми здобуття освіти.

Аудиторне навантаження заочної форми здобуття освіти становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» і «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми здобуття освіти;

3-4 курси ОС «бакалавр», 1-2 курси ОС «магістр» – 25% від аудиторного навантаження денної форми здобуття освіти.

Здобувачі освіти заочної форми здобуття освіти мають виконати 100% програми

дисципліни, тобто виконати всі практичні, лабораторні, контрольні роботи, заплановані програмою дисципліни, і прикріпити їх на платформу Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle, а теоретичний матеріал опанувати за наявними матеріалами до лекцій (за винятком вступної ознайомчої лекції). під час сесії для заочної форми здобуття освіти проводять вступні лекції, консультації та контрольні заходи (заліки та іспити).

Задля підтримки здобувачів освіти заочної форми для здобуття ними всіх запланованих освітньою програмою компетентностей і програмних результатів навчання університет надає додаткову можливість бажаним здобувачам освіти заочної форми доєднатись за розкладом до аудиторних занять здобувачів освіти денної форми.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Головною метою викладання дисципліни «Спеціалізований (винно-гастрономічний туризм)» є:

Формування у здобувачів теоретико-методологічної бази знань з термінології винного та гастрономічного туризму, історії становлення та розвитку його як високорентабельної та динамічної галузі світового господарства, формування фахового світогляду щодо галузевої, просторової та організаційно-управлінської структури та умов розвитку винного та гастрономічного туризму в країнах ЄС.

Завданням вивчення дисципліни «Спеціалізований (винно-гастрономічний туризм)» є:

Теоретична і практична підготовка майбутніх туризмознавців з питань: науково-методологічних засад винного та гастрономічного туризму, застосування регіонального підходу до туристичної оцінки країн винного та гастрономічного туризму в регіоні ЄС; їх комплексної оцінки туристичного потенціалу, провідних туристичних країн та їх туристичних центрів винного та гастрономічного туризму.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен:
знати:

1. Термінологію та теоретико-методологічну базу знань з предмету;
2. Напрямки нормативно-правового регулювання винного та гастрономічного туризму як інноваційної сфери туризму;

3. Історію становлення та розвитку винного та гастрономічного туризму як високорентабельної та динамічної галузі світового господарства;

вміти:

1. Комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму;
2. Аналізувати сучасні тенденції і регіональні пріоритети розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів;
3. Управляти процесами організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного);
4. Працювати у міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці;
5. Застосовувати знання у практичних ситуаціях;
6. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій;
7. Виявляти, ставити і вирішувати проблеми;

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ЗК 14
ОК 2.10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці відповідності спеціальних (фахових) програмних компетентностей компонентам освітньої програми»

	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15	ФК 16
ОК 2.10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в «Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми»

	ПРН 3	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 15
ОК 2.10	+	+	+	+	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку винного та гастрономічного туризму

Тема 1. Теоретико-методологічні основи визначення соціально-економічних функцій та особливостей винного та гастрономічного туризму

- 1.1. Науково-теоретичні основи, сутність та перспективи розвитку цієї галузі туризму.
- 1.2. Особливості організації винного та гастрономічного туризму
- 1.3. Конкурентоспроможність української індустрії винного туризму

Тема 2. Наукова оцінка туристичного потенціалу страв і напоїв та харчової поведінки населення різних регіонів України

- 2.1 Історія формування та характерні риси української кухні
- 2.2 Вина контрольованих найменувань по походженню: їх місце в світі і в Україні
- 2.3 Загальні засади організації фестивалів вуличної їжі як складова еногастрономічного туризму

Змістовий модуль 2. Міжнародний досвід та інноваційні напрямки розвитку винного та гастрономічного туризму

Тема 3. Міжнародний досвід розвитку винного та гастрономічного туризму.

- 3.1. Аналіз розвитку винного ринку Італії.
- 3.2. Модель розвитку міжнародного винного та гастрономічного туризму на прикладі французького регіону Бургундія.
- 3.3. Винні шляхи Європи як практичний досвід організації винних турів

Тема 4. Інноваційні засади формування туристичних продуктів з урахуванням потенціалу еногастрономічного туризму регіонів України

- 4.1. Роль культурно-історичного потенціалу мегаполісів у розвитку гастрономічних фестивалів.
- 4.2. Розвиток туристичного іміджу на основі гастрономічних брендів (на прикладі м. Київ).

4.3. Кластерний механізм розвитку винного туризму в Одеському регіоні

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передусь цій дисципліні: Географія туризму, Основи туризмознавства, Готельно-ресторанний бізнес.

Міжпредметні зв'язки: Основи туризмознавства, Географія туризму, Туристичне країнознавство, Активний туризм, Сучасні інформаційні системи в туризмі, Основи туризму та орієнтування, Туристичне країнознавство, Туристсько-рекреаційні комплекси світу, Спеціалізований туризм, Готельно-ресторанний бізнес.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
		л	сем	пр	лаб	інд			л	сем	пр	лаб	інд		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку винного та гастрономічного туризму															
Тема 1. Теоретико-методологічні основи визначення соціально-економічних функцій та особливостей винного та гастрономічного туризму	28	4		4			20								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 2. Наукова оцінка туристичного потенціалу страв і напоїв та харчової поведінки населення різних регіонів України	28	4		4			20								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Модульний контроль (ІНДЗ)															Письмова модульна контрольна робота
Разом за змістовим модулем 1	56	8		8			40								
Змістовий модуль 2. Міжнародний досвід та інноваційні напрямки розвитку винного та гастрономічного туризму															
Тема 3. Міжнародний досвід розвитку винного та гастрономічного туризму	18	4		4			10								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та проведення її презентації
Тема 4. Інноваційні засади формування туристичних	16	2		4			10								АР, СР, ІР: огляд додаткової літератури, підготовка доповіді та

продуктів з урахуванням потенціалу еногастрономічног о туризму регіонів України															проведення її презентації
Модульний контроль															ІНДЗ: письмове завдання для самостій- ного опра- цювання
Разом за змістовим модулем 2	34	6		8			20								
Усього годин	90	14		16			60								

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни:
спеціалізований (винно - гастрономічний туризм)

Разом: 90 год, лекції – 14 год, практичні заняття – 16 год, самостійна робота – 60 год,
 підсумковий контроль – 2 год.

Заняття	Тема	Самостійна робота, кількість балів
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи розвитку винного та гастрономічного туризму		35
Лекція 1	1.1. Науково-теоретичні основи, сутність та перспективи розвитку цієї галузі туризму	
Практичне 1	Розповісти про діяльність Асамблеї європейських виноробних регіонів (AREV), Конференція європейських виноробних регіонів (КЄВР) та Європейської Ради винних регіонів (RECEVIN)	4
Лекція 2	1.2. Особливості організації винного та гастрономічного туризму	
Практичне 2	Проаналізуйте законодавство України що регламентує винний та гастрономічний туризм	3
Лекція 3	2.1. Історія формування та характерні риси української кухні	
Практичне 3	Аналіз організації та проведення європейських винних фестивалів	4
Лекція 4	2.3. Загальні засади організації фестивалів вуличної їжі як складова еногастрономічного туризму	
Практичне 4	Розробити трьохденний винно-гастрономічний тур по Франції	4
Види поточного контролю	ІНДЗ	15
Змістовний модуль 2. Міжнародний досвід та інноваційні напрямки розвитку винного та гастрономічного туризму		25
Лекція 5	3.2. Модель розвитку міжнародного винного та гастрономічного туризму на прикладі французького регіону Бургундія	
Практичне 5	Розкажіть про особливості місцевої кухні регіонів України, на яких ви побудували б еногастрономічні тури	3
Лекція 6	3.3. Винні шляхи Європи як практичний досвід організації винних турів	

Практичне 6	Розкажіть про розвиток виноробного господарства України та доведіть, що туди (в це господарство) можна організувати успішні тури винного туризму	4
Лекція 7	4.1. Роль культурно-історичного потенціалу мегаполісів у розвитку гастрономічних фестивалів	
Практичне 7	Дати розгорнуті відповіді на вказані питання. Виконати завдання на вибір: Історія розвитку національної української кухні Історія розвитку української народної кулінарії	4
Лекція 8	4.3. Кластерний механізм розвитку винного туризму в Одеському регіоні	
Практичне 8	Написати сценарій фестивалю вуличної їжі	4
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота	15
Підсумковий контроль	Залік	40
	Всього:	100

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

Заняття	Тема	кількість год
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку винного та гастрономічного туризму		8
Практичне 1	Розповісти про діяльність Асамблеї європейських виноробних регіонів (AREV), Конференція європейських виноробних регіонів (КСВР) та Європейської Ради винних регіонів (RECEVIN).	2
Практичне 2	Проаналізуйте законодавство України що регламентує винний та гастрономічний туризм	2
Практичне 3	Розкажіть про європейські винні фестивалі	2
Практичне 4	Розробити трьох денний винно-гастрономічний тур по Франції	2
Змістовий модуль 2. Міжнародний досвід та інноваційні напрямки розвитку винного та гастрономічного туризму		8
Практичне 5	Розкажіть про особливості місцевої кухні регіонів України, на яких ви побудували б еногастрономічні тури	2
Практичне 6	Розкажіть про розвиток виноробного господарства України та доведіть, що туди (в це господарство) можна організувати успішні тури винного туризму	2
Практичне 7	Дати розгорнуті відповіді на вказані питання. Виконати завдання на вибір: 1. Історія розвитку національної української кухні 2. Історія розвитку української народної кулінарії	2
Практичне 8	Написати сценарій фестивалю вуличної їжі	2
Всього:		16

4.3.2. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проєкт)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання здобувачами освіти ІНДР прилюдним захистом навчального проєкту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час Лекція, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Варіант індивідуального навчально-дослідного завдання здобувача освіти відповідає порядковому номеру, під яким записано його прізвище у журналі академічної групи (№). За своїм варіантом у табл. 1 здобувач освіти знаходить завдання.

Таблиця 1

№№	Назва теми та зміст індивідуальної роботи	Години
1	Тема 1: Науково-теоретичні основи, сутність та перспективи розвитку цієї галузі туризму Завдання: 1) Опрацювати чинні законодавчі акти, що регулюють розвиток винного та гастрономічного туризму 2) Здійснити огляд основної та додаткової літератури за темою 3) Занотувати в конспекті основні термінологічні поняття за вищезазначеною темою	6
2	Тема: 2 Особливості організації винного та гастрономічного туризму Завдання: 1) За публікаціями в періодичних виданнях і аналітичних матеріалах відповідних міністерств ознайомитися із механізмами державного управління туристичною галуззю. 2) Зробити аналіз наукових публікацій щодо потенціалу розвитку винного та гастрономічного туризму в різних регіонах України	6
3	Тема 3. Історія формування та характерні риси української кухні Завдання: 1) Опрацювати тему: «Особливості та характерні риси української кухні», скласти конспект 2) Ознайомитися з досвідом ресторанного бізнесу м. Львів 3) Огляд основної та додаткової літератури за темою 4) Забезпечити ведення термінологічного словника	7
4	Тема: 4 Загальні засади організації фестивалів вуличної їжі як складова еногастрономічного туризму Завдання: 1) Дослідити основні принципи, особливості та сучасні сценарії організації вуличних фестивалів 2) Проаналізувати нормативні законодавчі акти та особливості взаємодії організаторів та органів місцевого самоврядування при проведенні фестивалів вуличної їжі 3) Використовуючи відповідну навчально-наукову літературу, опрацювати питання щодо розвитку еногастрономічного туризму вашого регіону 4) Забезпечити ведення термінологічного словника	7

5	Тема 5: Модель розвитку міжнародного винного та гастрономічного туризму на прикладі французького регіону Бургундія Завдання: 1) Проаналізувати досвід європейських країн щодо проведення фестивалів вуличної їжі 2) Використовуючи навчальні, наукові джерела інформації та сучасні друковані та електронні видання, опрацювати тему «Італія-країна еногастрономічних турів» 3) Проаналізувати особливості сценарних планів проведення фестивалів їжі 4) Забезпечити ведення термінологічного словника	6
6	Тема 6: Винні шляхи Європи як практичний досвід організації винних турів Завдання: 1) Ознайомтеся з роботою неурядових громадянських організацій Європи що підтримують розвиток виноробних господарств 2) Опрацюйте питання стандартизації виробництва вина 3) Складіть стислий конспект з питання тенденцій розвитку винного та гастрономічного туризму в світі	6
7	Тема 7: Роль культурно-історичного потенціалу мегаполісів у розвитку гастрономічних фестивалів Завдання: 1) Гастрономічні фестивалі Києва, їх економічне значення для столиці 2) Оцініть вплив ресторанного бізнесу на формування туристичного іміджу м. Львів 3) Вивчіть особливості ресторанного бізнесу та гастрономічних локацій м. Одеса	8
8	Тема 8: Кластерний механізм розвитку винного туризму в Одеському регіоні Завдання: 1) Проаналізуйте напрямки розвитку винних господарств Одеської області 2) Проаналізуйте ефективність державної політики щодо розвитку винного туризму в Одеському регіоні	8

* Здобувач освіти з дозволу викладача має право обрати тему за межами зазначених у варіантах індивідуального завдання.

Структура та зміст індивідуального навчально-дослідного завдання

Структура індивідуального навчально-дослідного завдання повинна мати такі структурні елементи у вказаній послідовності:

- 1) титульний аркуш;
- 2) зміст;
- 3) вступ;
- 4) основна частина (розділи);
- 5) висновки;
- 6) список використаних джерел;
- 7) додатки (за необхідності).

Титульна сторінка є першою сторінкою ІНДЗ і містить дані про виконавця й керівника, найменування теми роботи. Розміщення інформації на титульній сторінці наведено в додатку А.

Зміст розташовують безпосередньо після титульної сторінки, починаючи з нової сторінки. Зміст повинен містити найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, а також вступ, список використаних джерел, додатки. Заголовки змісту мають точно повторювати заголовки в текстовій частині. Скорочувати або давати їх за іншою редакцією, ніж заголовки у тексті, не можна. Розряди номерів сторінок розташовують точно один під одним. Закінчення найменування елементів змісту відокремлюють від номера сторінки крапками. Сторінки змісту не нумеруються.

Особливої уваги вимагає оформлення вступу, де на 1–2 сторінках рукописного тексту подають загальну характеристику ІНДЗ у рекомендованій нижче послідовності.

Формулюється теоретична й практична актуальність теми. Як обґрунтування доцільності розробки теми чітко характеризуються зовнішні прояви досліджуваної проблеми на підприємстві чи в певному напрямі економічної науки. Після цього варто оцінити ступінь вивченості досліджуваної проблеми, вказати, які аспекти даної проблеми теоретично і практично вирішені, а які є дискусійними, по-різному висвітлені в науковій літературі. Характеризуючи стан наукових робіт з обраної тематики, варто назвати вчених, які внесли значний вклад у її розробку. Вдало сформульована актуальність є основою формулювання новизни дослідження та його необхідності для практичної діяльності. У нашому випадку актуальність слід розглядати з позиції оцінки сучасного стану індустрії гостинності в наданій за варіантом країні.

Мета дослідження здебільшого міститься у формулюванні теми. Чітке бачення мети дослідження є передумовою цілеспрямованої діяльності дослідника. Вона може стосуватися як теоретичних, так і прикладних питань. Як правило, її вбачають у: виявленні залежностей між певними факторами; встановленні умов усунення недоліків; розкритті чи окресленні можливостей удосконалення процесів; пізнанні закономірностей і тенденцій розвитку тощо.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, які породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення. Не слід називати об'єктом дослідження конкретне підприємство, організацію або їхні структурні підрозділи.

Предмет дослідження деталізує конкретну проблему в межах об'єкта дослідження. Об'єкт і предмет дослідження, як категорії наукового процесу, співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виокремлюють ту його частину, яка є предметом дослідження. Предмет дослідження практично визначає тему роботи.

Основна частина

Основна частина ІНДЗ складається з п'яти розділів і оформлюється згідно до зазначеного змісту.

Висновки наводять в окремому розділі ІНДЗ, вони є стислим викладенням підсумків проведеної здобувачем освіти роботи. Текст висновків може поділятися на пункти. Обсяг висновків не повинен перевищувати 3 сторінок.

Список використаних джерел, на які є посилання в основній частині, наводять після висновків, починаючи з нової сторінки. Такий список – одна із суттєвих частин контрольної роботи, що віддзеркалює самостійну творчу працю її автора.

Загальні вимоги

Мова ІНДЗ – державна, стиль – науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність – логічна.

ІНДЗ виконується і подається викладачеві у письмовій формі (у вигляді реферату). ІНДЗ супроводжується стислою презентацією, виконаною у Microsoft PowerPoint. На слайди презентації повинні бути винесені: назва проєкту, прізвище та ім'я виконавця, мета роботи, основні тези роботи, матеріали візуального супроводу (таблиці, схеми, графіки, діаграми, фотографії, тощо), основні результати і висновки дослідження та інша інформація (за бажанням виконавця проєкту).

ІНДЗ друкують за допомогою комп'ютера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297 мм), розміщуючи на сторінці до 30 рядків. При

наборі використовують шрифт Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt. через 1,5 міжрядкового інтервалу. Текст слід друкувати, додержуючись таких розмірів берегів: верхній і нижній – 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 15 мм. Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту звіту і дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Структурні елементи “ЗМІСТ”, “ВСТУП”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ” не нумерують, а їх назви правлять за заголовки структурних елементів.

Розділи, підрозділи роботи слід нумерувати арабськими цифрами.

Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення суті роботи і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, РОЗДІЛ 1, РОЗДІЛ 2, РОЗДІЛ 3.

Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу теж ставиться крапка, в тому ж рядку друкується назва підрозділу.

Кожний структурний елемент починається з нової сторінки.

Заголовки структурних елементів роботи і заголовки розділів слід розташовувати посередині рядка і друкувати напівжирним шрифтом великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи.

Заголовки підрозділів слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої літери речення, не підкреслюючи, без крапки в кінці. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовок розділу не допускається.

Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути два рядки. Відстань між основами рядків заголовка, а також між двома заголовками приймають такою, як у тексті.

Не допускається розміщувати назву підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш, зміст включають до загальної нумерації сторінок роботи, але відповідні сторінки в роботі не нумеруються. Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок ІНДЗ.

Порядок захисту

Для доповіді здобувачу освіти надається 7–10 хвилин часу. У ході доповіді здобувач освіти повинен: назвати тему роботи, охарактеризувати проблемну ситуацію, що склалася на об'єкті, обґрунтувати прийнятий варіант рішення проблеми, практичну значимість результатів і поле ефективного використання наведених рекомендацій.

Крім доповіді, захист включає відповіді здобувача освіти на питання викладача та здобувачів освіти групи. У своїх відповідях здобувач освіти повинен продемонструвати знання всіх розділів роботи, достатній рівень теоретичної і професійної підготовки.

За результатами виступу здобувача освіти та оцінюючи рівень виконаного ІНДЗ виставляється оцінка. При цьому на оцінку роботи впливають такі фактори:

- рівень опанування здобувачем освіти основних проблем теми, оволодіння економічними категоріями і термінологією;
- наявність необхідного наукового апарату дослідження;
- вміння узагальнити та систематизувати зібраний матеріал, конкретизувати та логічно викласти основні положення теми, пов'язати теоретичні положення з практикою;
- обґрунтованість висновків проведеного дослідження та цінність запропонованих пропозицій;
- опрацювання достатньої кількості інформаційних і літературних джерел, влучне посилання на них у текстовій частині;
- вміння логічно викласти досліджуваний матеріал, вести наукову полеміку з дискусійних (проблемних) питань, здатність відстоювати свої погляди на проблему;
- якість викладу матеріалу у контрольній роботі, її відповідність встановленим вимогам.

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання. Дотримання правил реферування наукових публікацій	5 балів
2.	Презентація (захист) результатів дослідження	10 балів
Разом		15 балів

Оцінка за ІНДЗ: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
14-15	відмінно	5	A	відмінно
12-13	добре	4	BC	добре
9-11	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 8	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання/доопрацювання

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

Лекція – це розгорнутий, організований в доступній формі систематичний і послідовний виклад сутності теоретичної проблеми або проблеми соціально-політичного, морального, етичного, естетичного змісту. Логічним центром лекції є певне теоретичне узагальнення, що належить до сфер наукового пізнання. Лекція проводиться із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint).

Лекція передують чітким формулюванням теми, її найважливіших завдань і плану. Помітний ефект дає визначення на початку лекції проблеми, яка потребує свого розв'язання, розкриття її значення для науки, техніки, пояснення явищ суспільного життя, для процесу навчання і виховання.

В процесі лекції детально аналізуються найважливіші факти, явища, події, коротко викладається другорядний матеріал; роз'яснюються складні явища, поняття, формули та ін. Доцільний прийом так званої конкретизації, тобто розкриття складного явища чи поняття на одному або кількох переконливих конкретних прикладах. Висновки й узагальнення можуть формулюватися за фактами, будучи результатом аналізу фактичного матеріалу (індукція) або ж навпаки, обґрунтовуватись конкретними фактами, які доводять висновки, формули, закономірності, сформовані вчителем (дедукція).

Тема лекції, як правило, поділяється на основні питання. Завершуючи розгляд одного з питань, викладач робить короткий висновок (або пропонує зробити це учням) і називає наступне питання. Чіткість поділу лекції на питання полегшує її сприйняття, запис і засвоєння.

Побічним завданням лекції є навчання учнів самостійно робити доповіді.

Наочні методи – виділяються дві групи: методи ілюстрацій і методи демонстрацій. **Метод ілюстрацій** передбачає показ здобувачам освіти ілюстрованих посібників: плакатів, карт, малюнків на слайдах презентації. **Метод демонстрацій** передбачає демонстрацію туристичних брошур, рекламних видань, сувенірної продукції, спеціальної продукції готельного та ресторанного бізнесу, показ професійно орієнтованих фільмів тощо.

Кейс-метод (англ. *Case method*, метод кейсів, метод конкретних ситуацій, метод ситуаційного аналізу) — техніка навчання, що використовує опис реальних економічних, соціальних і бізнес-ситуацій. Ті, що навчаються повинні досліджувати ситуацію, розібратися в суті проблем, запропонувати

можливі рішення і вибрати найкраще з них. Кейси ґрунтуються на реальному фактичному матеріалі або ж наближені до реальної ситуації.

1. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*

Індуктивні та дедуктивні методи навчання характеризують дуже важливу особливість методів - здатність розкривати логіку зміни змісту навчального матеріалу. Застосування індуктивних і дедуктивних методів означає вибір певної логіки розкриття змісту досліджуваної теми - від часткового до загального й від загального до часткового.

При використанні *індуктивного методу* навчання діяльність викладача і здобувача освіти відбувається у послідовності, наведеній у табл.

Викладач	Здобувачі освіти
Перший варіант	
Викладає спочатку факти, демонструє експерименти, наочні прилади, організовує виконання вправ, поступово підводячи здобувачів освіти до узагальнень, визначення понять, формулювання законів	Засвоюють спочатку часткові факти, потім роблять висновки й узагальнення часткового характеру
Другий варіант	
Ставить перед здобувачами освіти проблемні завдання, що потребують самостійних міркувань від часткових положень до більш загальних, до висновків і узагальнення	Самостійно міркують над фактами і роблять доступні висновки й узагальнення

Індуктивне вивчення теми особливо корисне в тому разі, коли матеріал має переважно фактичний характер чи пов'язаний з формуванням понять, зміст яких може стати зрозумілим лише в ході індуктивних міркувань. Індуктивним методом вирішується багато економічних задач, особливо коли викладач вважає за необхідне самостійно підвести здобувачів освіти до засвоєння більш узагальненої формули.

Недолік індуктивного методу навчання полягає в тому, що цей метод потребує більше часу на вивчення нового матеріалу, ніж дедуктивний. Він меншою мірою сприяє розвитку абстрактного мислення оскільки базується на конкретних фактах, експериментах й інших даних.

У ході використання *дедуктивного методу*, діяльність викладача й здобувачів освіти має такий порядок:

Викладач	Здобувачі освіти
Спочатку повідомляє загальне положення, формулу, закон, а потім поступово починає наводити окремі випадки, більш конкретні задачі	Сприймають загальні положення, формули, закони, а потім засвоюють наслідки, що випливають із них

Дедуктивний метод сприяє швидкому засвоєнню навчального матеріалу, активніше розвиває абстрактне мислення. Застосовувати його дуже корисно під час вивчення теоретичного матеріалу, вирішення завдань, що вимагають виявлення наслідків з деяких більш загальних положень. Такий підхід дає змогу здобувачам освіти раніше засвоювати знання загального й абстрактного характеру і вже з них виводити більш часткові та конкретні. Але це не означає, що необхідно перейти до дедуктивного вивчення всього матеріалу. Має бути знайдене його раціональне поєднання з індуктивним підходом, без якого не можна успішно підготувати здобувачів освіти до вирішення нестандартних завдань.

Застосування дедуктивного чи індуктивного методу в певній ситуації визначається провідною дидактичною задачею, поставленою педагогом на цьому етапі навчання. Якщо, наприклад, викладач вирішив сконцентрувати увагу на розвитку дедуктивного мислення узагальненого характеру, то він використовує дедуктивний метод, поєднуючи його з проблемно-пошуковим, реалізованим за допомогою спеціально побудованої бесіди. До цієї підгрупи методів організації навчання належать і методи навчального аналізу, синтезу, навчальної аналогії, виявлення при-чинно-наслідкових зв'язків.

2. За ступенем самостійності мислення

Репродуктивні та проблемно-пошукові методи навчання. Ці методи навчання визначаються насамперед на основі оцінки ступеня самостійності мислення здобувачів освіти, у пізнанні нових понять, явищ і законів. Репродуктивний характер мислення передбачає активне сприйняття й запам'ятовування матеріалу, що повідомляється викладачем чи в іншому джерелі інформації. Застосування цих методів не можливе без використання словесних, наочних і практичних методів та прийомів навчання. Так, у репродуктивно організованій бесіді викладач ґрунтується на відомих здобувачам освіти фактах, на раніше отриманих знаннях. Завдання обговорити гіпотези, припущення не ставляться.

Наочність при репродуктивному методі навчання також застосовується з метою кращого й активнішого засвоєння і запам'ятовування інформації. Прикладом наочності є використовувані в досвіді викладача В.Ф. Шаталова опорні конспекти. В них послідовно використані особливо яскраві цифри, слова і рисунки, що активізують запам'ятовування матеріалу. Практичні роботи репродуктивного характеру відрізняються від інших тим, що здобувачі освіти виконують завдання за зразком, застосовуючи раніше чи тільки що засвоєні знання. Репродуктивні вправи особливо ефективно сприяють відпрацьовуванню практичних умінь і навичок, тому що формування навички

потребує кількаразових дій за зразком. Особливо ефективно діють репродуктивні методи в тих випадках, коли зміст навчального матеріалу має переважно інформативний характер, є описом способів практичних дій, дуже складним і принципово новим для того, щоб здобувачі освіти могли здійснити пошук знань. Репродуктивними методами найчастіше здійснюється **програмоване навчання**.

У цілому ж репродуктивні методи навчання не дають змоги належно розвивати мислення, а особливо самостійність, гнучкість мислення, формувати у здобувачів освіти, навички пошукової діяльності. При надмірному застосуванні ці методи сприяють формалізації процесу засвоєння знань. Тому разом з ними варто застосовувати і методи навчання, що забезпечують активну пошукову діяльність.

До репродуктивних методів належать пояснювально-ілюстративний і відтворювальний.

Пояснювально-ілюстративний метод. Здобувачі освіти повинні засвоїти знання, повідомлені педагогом, а також отримані з книг, кінофільмів та інших джерел у готовому вигляді, без розкриття шляхів доказу їх істинності. Здобуваючи готові знання, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Така діяльність необхідна, тому що вона дає змогу в стислий час у концентрованому вигляді надавати потрібні знання та зразки способів діяльності. Підтвердження правильності наведених положень використовуються у цьому випадку не як докази, а ілюстрації. Цей метод розвиває сприйняття, осмислення (розуміння чужих думок) і пам'ять у здобувачів освіти. У вищому навчальному закладі він широко застосовується для накопичення відомостей, але все ж таки не може бути визнаний провідним.

Відтворювальний метод. Після засвоєння знань необхідна організація діяльності з їх відтворення і застосування в ситуаціях, подібних до наведених у зразках. До відтворювального методу належать розв'язання типових завдань, створення презентацій доповідей тощо..

Проблемно-пошукові методи навчання. Проблемно-пошукові методи застосовуються в ході проблемного навчання. Під час їх використання викладач застосовує такі прийоми: створює проблемну ситуацію (ставить запитання, пропонує задачу, експериментальне завдання), організовує колективне обговорення можливих підходів до розв'язання проблемної ситуації, підтверджує правильність висновків, ставить готове проблемне завдання. Здобувачі освіти, спираючись на колишній досвід і знання, висувують припущення про шляхи вирішення проблемної ситуації, узагальнюють раніше набуті знання, виявляють причини явищ, пояснюють їх походження, вибирають найбільш раціональний варіант.

Метод проблемного викладу. Педагог, використовуючи різні засоби (засоби демонстрації, кіно, підручники, наочні приладдя тощо) не просто викладає матеріал, а спочатку ставить проблему, формулює пізнавальну задачу, а потім, розкриваючи систему доказів, показує логічний шлях її вирішення здобувачам освіти. Вони стають немов би свідками пошуку. Викладач пропонує здобувачам освіти розвиток наукової думки, звертається до фактів з історії науки. У лекційному викладі цей метод був і залишається провідним;

Частково-пошуковий, або евристичний, метод. Після того, як здобувачі освіти ознайомлені з фактичним матеріалом, перед ними ставиться пізнавальне пошукове завдання, яке вони мають сприйняти як своє власне (ще краще, якщо вони самі зможуть його поставити). Відповідні завдання спонукають до аналізу фактів і підводять до самостійних висновків, тобто організовується активний навчальний пошук, пов'язаний з переходом до творчого, продуктивного мислення. Процес мислення при цьому поетапно контролюється і спрямовується педагогом. Такий метод, одним із різновидів якого є сократівська бесіда, - перевірений спосіб активізації мислення здобувачів освіти на семінарах і колоквіумах.

Дослідний метод. Після постановки проблеми, формулювання завдань і короткого інструктажу здобувачі освіти самостійно працюють над літературою і джерелами, проводять спостереження, виміри тощо. Вони самостійно висувають гіпотезу, шукають і знаходять шляхи її розв'язання, контролюють себе. Ініціатива, самостійність, творчий характер діяльності здобувачів освіти виявляються у цьому випадку найбільш повно, методи навчальної роботи безпосередньо зближуються чи навіть поєднуються з методами наукового дослідження.

Наочні пристрої при проблемно-пошукових методах навчання застосовують вже не з метою активізації запам'ятовування, а для постановки експериментальних завдань, що ініціюють проблемні ситуації на заняттях. Такі методи в навчанні застосовують переважно з метою розвитку навичок творчої навчально-пізнавальної діяльності, вони сприяють більш осмисленому й самостійному оволодінню знаннями. Особливо ефективно їх застосовують у тих випадках, коли потрібно домогтися формування понять, законів і теорій у відповідній галузі науки, а не лише повідомити фактичну інформацію. Доцільно, щоб у ході навчання проблемно-пошукові методи поєднувалися з репродуктивними.

3. *За ступенем керування навчальною діяльністю.*

Самостійна робота - діяльність здобувачів освіти, яка полягає в самостійному визначенні мети, завдань, засобів їх досягнення на основі

пізнавальних потреб та інтересів; виборі власного пізнавального шляху, спрямованого на створення творчого освітнього продукту; аналізі результату.

Під час організації навчальної самостійної роботи викладач ставить перед здобувачами освіти цілі, пов'язані з необхідністю засвоєння навчального матеріалу, і пропонує їм самостійно, тобто без безпосередньої його участі, досягнути цих цілей. Залежно від задуму він визначає час здійснення самостійної роботи в процесі навчальних занять, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, пропонує конкретні завдання, проводить інструктаж щодо їх виконання, з'ясовує повноту, глибину та обсяг обов'язкового виконання завдань, здійснює допоміжні заходи (консультації, спостереження, співбесіди та ін.) з опосередкованого управління діяльністю здобувачів освіти і діагностики якості самостійної роботи.

Індивідуальна робота – форма організації освітнього процесу, яка забезпечує реалізацію творчих можливостей здобувача освіти через індивідуально спрямований розвиток здібностей, науково-дослідну роботу і творчу діяльність.

Індивідуальні заняття проводяться під керівництвом викладача у встановленому порядку (регламентований час, розклад) з урахуванням потреб і можливостей здобувача освіти. Завдання викладача під час таких занять полягає не лише в перевірці та оцінюванні вивченого здобувачем освіти, а й коригуванні його дій, допомозі організувати процес самостійного оволодіння знаннями. Індивідуальні заняття здійснюються в процесі консультацій із навчальних питань, творчих контактів, під час ліквідації академічної заборгованості, виконання індивідуальних завдань тощо.

Ефективність індивідуальної роботи залежить від стану суб'єктів цього процесу, їхньої мотивації, педагогічної майстерності викладача, рівня використання інформаційних технологій тощо. Лише за високих показників можливий перехід навчання в новий стан, який характеризується як діяльність самонавчання здобувача освіти (викладача). Правильно організована індивідуальна робота формує у здобувачів освіти свідомі самостійні навчальні дії, вони відчують себе вільними від зовнішніх обставин, обирають зручний темп роботи і спосіб виконання завдання, активно використовують для досягнення цілей усі засоби, розуміючи, що тільки від власних дій залежить результат.

Самоосвіта – специфічний вид діяльності, яку особистість здійснює добровільно з метою задоволення пізнавальних потреб чи покращення своїх особистісних якостей або здібностей.

У цьому трактуванні самоосвіти теж наголошено на її діяльній стороні, однак ця діяльність здійснюється відповідно до задумів самої особистості. Це

означає, що цілі самоосвіти, засоби їх досягнення людина обирає сама чи сприймає як власні. Відмінність між самоосвітою і самостійною роботою полягає в тому, що самоосвітня діяльність відбувається під керівництвом викладача і без його участі під час виконання самостійної роботи.

Самостійна, індивідуальна роботи та самоосвіта особистості є складними видами її діяльності, які можуть бути пов'язані між собою, збігатися на певних етапах розвитку або загалом. Самостійна та індивідуальна роботи за умови позитивного ставлення і повного розуміння здобувачами освіти їхніх цілей можуть стати самоосвітньою діяльністю. Щойно мета самостійної роботи перестає бути метою здобувача освіти, відбувається зворотний перехід від самоосвіти до самостійної та індивідуальної роботи. Шляхом таких взаємопереходів можна підвищити рівень готовності особистості до самоосвіти, особливо тоді, коли домінують вектори руху від самостійної роботи до самоосвіти. Для того щоб забезпечити трансформацію самостійної роботи в самоосвітню діяльність, необхідно сформувати у здобувачів освіти позитивне ставлення до професійно значущих цілей, високий рівень знань, умінь самостійно працювати з джерелами інформації, організаційно-управлінські уміння й навички.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), перегляд відеооглядів інновацій в сфері туризму.

5.3. Інклюзивні методи навчання

Методи формування свідомості - це методи різнобічного впливу на свідомість, почуття і волю з метою формування поглядів і переконань. До них належать бесіда, лекція, диспут і метод прикладу.

Бесіда. Її особливість у тому, що педагог, спираючись на наявні у здобувачів освіти знання, моральні, етичні норми, підводить їх до засвоєння нових. Для успішного проведення бесіди потрібне обґрунтування актуальності теми; формулювання питань, які спонукають до розмови; спрямування розмови у потрібному напрямі; залучення здобувачів освіти до оцінювання подій, вчинків і явищ суспільного життя. Це сприяє формуванню у них відповідного ставлення до дійсності, до своїх моральних і громадських

обов'язків. Важливим є підсумування розмови, прийняття конкретної раціональної програми дій для втілення її в життя.

Дещо складнішою для педагога є **індивідуальна бесіда**, мета якої в тому, щоб викликати співрозмовника на відвертість. Педагог має дбати про те, щоб пропоновані моральні сентенції (судження) здобувач освіти не лише усвідомив, а й пропустив через свій внутрішній світ, тобто пережив. Цього можна досягти, наводячи переконливі приклади.

Одночасно здобувач освіти має відчувати, що педагог є союзником, щиро прагне допомогти йому і знає, як це зробити. Якщо йдеться про порушення правил поведінки, то спершу слід з'ясувати причини і мотиви, а відтак визначати форму педагогічного впливу. Не можна індивідуальну бесіду зводити до суцільної критики негативних вчинків. Треба вибудовувати її так, щоб людина, яка здійснила цей вчинок, сама усвідомила його аморальність.

Лекція. Її сутність – у послідовному, систематичному викладенні певної проблеми. Лекція може мати епізодичний характер або належати до певного тематичного циклу, кіно-лекторію. Успіх її залежить від добре продуманої композиційної побудови, вдало дібраних переконливих аргументів, необхідних для оцінювання подій і фактів, особистих якостей лектора, його здатності володіти спеціальними психологічними прийомами.

Теоретичні положення лекції мають тісний взаємозв'язок з практикою, з життям колективу, що дає змогу встановити довірливий контакт із аудиторією. Найскладнішим моментом лекції є відповіді на запитання здобувачів освіти, які потребують уточнення фактів, оцінювання певного явища, думки лектора щодо якоїсь проблеми. Запитання можуть мати полемічний характер. Лектор не повинен ухилятися від відповідей на них, оскільки це може бути підставою хибного тлумачення певного факту або його нерозуміння.

Диспут. Як метод формування свідомості особистості передбачає вільний, невимушений обмін думками, колективне обговорення різноманітних питань. Під час диспуту його учасники обстоюють свою позицію, переконуються в правильності чи помилковості своїх поглядів. Розкриваються їх ерудиція, культура мовлення, логічне мислення. Тематику диспутів слід добирати так, щоб спонукати учасників до роздумів над серйозними світоглядними питаннями: про мету життя, щастя, обов'язок людини перед суспільством та ін. На диспуті можна обговорювати й факти з життя групи, виробничого колективу, літературний твір, газетну чи журнальну статтю, актуальну проблему. Питання диспуту мають зацікавити, змусити замислитися над суттю проблеми, сприяти формуванню власного ставлення до неї. Важливо у процесі диспуту створити атмосферу невимушеності: усі повинні почуватися

рівними, ніхто не має права повчати й ображатися, виступи мають бути відвертими й аргументованими.

Метою диспуту є не прийняття остаточних рішень, а надання його учасникам можливостей для самостійного аналізу проблеми, аргументації власних поглядів, спростування хибних аргументів інших.

Тренінг – це навчання досвідом. Навчання досвідом передбачає, що присутні мають можливість поділитися і обмінятися між собою своїми знаннями та проблемами, а також попрацювати разом для пошуку рішення.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається із двох змістових модулів і викладається в п'ятому навчальному семестрі.

Результати навчальної діяльності здобувачів освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Індивідуальні дослідження, які виконує здобувач освіти за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на практичних заняттях.

Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється здобувачу освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхнева, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачу освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру

Вид діяльності здобувача освіти	Максимальна кількість балів за одиницю
I. Обов'язкові	
1.1. Відвідування лекцій	Не передбач.
1.2. Відвідування практичних занять	Не передбач.
1.3. Робота на практичному занятті	5
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	
1.5. Виконання модульної роботи	5
1.6. Виконання ІНДЗ	15
Разом: 60	
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 60	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60	
II. Додаткові	
Виконання завдань для самостійного опрацювання	
2.1. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу	10
2.2. Підготовка конкурсної наукової роботи з будь-якої теми курсу	10
2.5. Участь у науковій студентській конференції	5
Разом: 25	
Максимальна кількість балів за додаткові види роботи: 25	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60	

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за залік: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	відмінно	5	зараховано	A	відмінно
82 – 89	добре	4		B	добре (дуже добре)
75 – 81	добре	4		C	добре
64 – 74	задовільно	3		D	задовільно
60 – 63	задовільно	3		E	задовільно (достатньо)
35 – 59	незадовільно	2	не зараховано	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно	2		F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.6. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Теоретико-методологічні основи визначення соціально-економічних функцій та особливостей винного та гастрономічного туризму
2. Науково-теоретичні основи, сутність та перспективи розвитку цієї галузі туризму.
3. Особливості організації винного та гастрономічного туризму
4. Конкурентоспроможність української індустрії винного туризму
5. Наукова оцінка туристичного потенціалу страв і напоїв та харчової поведінки населення різних регіонів України.
6. Історія формування та характерні риси української кухні.
7. Вина контрольованих найменувань по походженню: їх місце в світі і в Україні.
8. Загальні засади організації фестивалів вуличної їжі як складова еногастрономічного туризму.
9. Міжнародний досвід та інноваційні напрямки розвитку винного та гастрономічного туризму

10. Міжнародний досвід розвитку винного та гастрономічного туризму.
11. Аналіз розвитку винного ринку Італії.
12. Модель розвитку міжнародного винного та гастрономічного туризму на прикладі французького регіону Бургундія.
13. Винні шляхи Європи як практичний досвід організації винних турів.
14. Інноваційні засади формування туристичних продуктів з урахуванням потенціалу еногастрономічного туризму регіонів України.
15. Роль культурно-історичного потенціалу мегаполісів у розвитку гастрономічних фестивалів.
16. Розвиток туристичного іміджу на основі гастрономічних брендів (на прикладі м. Київ).
17. Кластерний механізм розвитку винного туризму в Одеському регіоні.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Електронний навчально-методичний комплекс дисципліни на платформі Інтернет-підтримки дистанційного навчання Moodle.
3. Контрольні питання з курсу.
4. Індивідуальні завдання для проведення поточного модульного контролю з дисципліни.
5. Мультимедійні презентації з курсу

Для інклюзивного навчання:

Застосування диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей здобувачів освіти з інвалідністю.

Диференційоване викладання передбачає створення навчального середовища та організацію освітнього процесу таким чином, щоб забезпечити успішне опановування дисципліни здобувачами освіти з різними освітніми потребами (з порушеннями психофізичного розвитку, з обдарованістю, з різних культур).

Основоположним принципом диференційованого викладання є застосування різноманітних форм організації освітнього процесу. Їх

використання допомагає педагогам врахувати в освітньому процесі такі студентські відмінності:

рівень підготовленості – через коригування темпу навчання та рівня складності матеріалу;

індивідуальні стилі навчання – через організацію численних видів діяльності, щоб здобувачі освіти мали змогу отримувати та опрацьовувати інформацію в різний спосіб, на різних рівнях;

інтереси – спираючись на схильності, зацікавлення та бажання самого здобувача освіти опанувати певну тему чи виробити певне вміння.

Виходячи з цих положень, можна окреслити три підходи до диференціації викладання:

- 1) адаптація змісту, процесу та продукту навчальної діяльності;
- 2) варіювання вимог щодо ступеня виконання завдань здобувачами освіти на окремому занятті або впродовж вивчення ширшої теми;
- 3) застосовування широкого спектру форм і методів організації навчальної діяльності; та виокремити чотири фактори, що забезпечують диференційоване викладання: а) зосередження на головних поняттях, ідеях та вміннях у кожній темі навчальної дисципліни; б) урахування індивідуальних відмінностей здобувача освіти; в) поєднання оцінювання та викладання; г) постійна адаптація, модифікація змісту, процесу (методів і форм) та продукту навчальної діяльності.

Про диференційоване викладання можна говорити як про підхід, який демонструє: прийняття викладачем різноманітності студентського колективу (різні рівні базових і поточних знань здобувачів освіти, їхня підготовленість, навчальні інтереси, індивідуальні стилі навчання); навички педагога щодо організації процесу навчання здобувачів освіти з різними навчальними можливостями в умовах однієї академічної групи; прагнення викладача просувати здобувачів освіти на більш високий рівень, забезпечуючи їм особистий успіх та надаючи необхідну підтримку і допомогу.

1. Електронний навчально-методичний комплекс дисципліни на платформі Інтернет-підтримки дистанційного та відкритого навчання Moodle.
2. Адаптовані контрольні питання з курсу.
3. Адаптовані індивідуальні завдання для проведення поточного модульного контролю з дисципліни.
4. Адаптовані мультимедійні презентації з курсу

7.1. Рекомендована література

Список літератури:

1. Винний та гастрономічний туризм: глобальні тренди та локальні практики: монографія / [колектив авторів] за наук. Ред. Д. І. Басюк. Вінниця: ПП «ТД «Едельвейс і К», 2017. 316 с.
2. Allen G.J., Albala K. The Business of Food: Encyclopedia of the Food and Drink Industries. ABC CLIO, 2010. 112 p.
3. Hall C.M., Mitchell R. Tourism Business Frontiers: Consumers, Products and Industry. URL: <https://www.globalspec.com/reference/47077/203279/chapter-16-gastronomy-food-and-wine-tourism>.
4. Long Lucy. Culinary Tourism. The University Press of Kentucky, 2004. 20 p.
5. McKercher B., Okumus F., Okumus B. Food Tourism as a Viable Market Segment: It's All How You Cook the Numbers! // Journal of Travel & Tourism Marketing. 2008. Vol.25(2). pp. 137-148.
6. Sajna S. Shenoy. Food Tourism and the Culinary Tourist. A Thesis presented to the Graduate School of Clemson University. Advisor Dr. William, C. Norman, 2005. 210 p.
7. Wolf E. Culinary Tourism: The Hidden Harvest // Travel & Tourism Marketing. 2006. Vol.25. pp. 137-148.
8. Yuliia Dashchuk, Liudmyla Matviichuk, Tetiana Zubekhina. Glamping as a Tool for Sustainable Tourism Development of Protected Areas: Ukraine's Experience. Sport i Turystyka. Środkowoeuropejskie Czasopismo Naukowe. Central European Journal. 2024. Vol. 7. Issue 3. pp. 113-132. URL: <http://dx.doi.org/10.16926/sit.2024.03.07>
9. Tetiana Zubekhina; Olesia Dyshko; Liudmyla Matviichuk; Yuliia Dashchuk. Virtualization of Museums as an Element of the Modern Education of Young Tourist Specialists. Sport i Turystyka. Środkowoeuropejskie Czasopismo Naukowe. Central European Journal. 2024. Vol. 7. Issue 2. pp. 123-137 / URL: <https://doi.org/10.16926/sit.2024.02.06>
10. Matviichuk, L., Liutak, O., Dashchuk, Y., Lepkiy, M., Sidoruk, S. Information System for Diagnostic Competitiveness of the Hospitality Industry of the Regions of Ukraine. Informatyka, Automatyka, Pomiar W Gospodarce I Ochronie Środowiska. 2023. No. 13(4). pp. 132–138. URL : <https://doi.org/10.35784/iapgos.5394>
11. Дащук Ю.Є. Напрямки дослідження конкурентоспроможності туристичних дестинацій. Економічний форум: науковий журнал. 2023. № 2. С. 11–17. URL: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-2-2>
12. Дащук Ю.Є. Конкурентоспроможність індустрії гостинності: стан, перспективи, рішення. Товарознавчий вісник. 2023. Випуск 16. pp. 263-273. URL: <https://doi.org/10.36910/6775-2310-5283-2023-17-22>
13. Liudmyla Y. Matviichuk, Mykhailo I. Lepkyi, Yuliia Y. Dashchuk, Svitlana V. Sydoruk, Inna V. Mezentseva. Approach to Formation of Enogastronomic Tourism based on the Geographical Indication System. Journal of

Geology, Geography and Geocology. 2022. Vol. 31. No. 4. pp. 689-701.
<https://doi.org/10.15421/112265>

14. Матвійчук Л., Дащук Ю. Європейський вектор сталого розвитку індустрії гостинності України. Економіка та суспільство. 2022. № (45).
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-28>

15. Дащук Ю.Є. Вплив географічних зазначень на розвиток гастрономічного туризму регіону. Товарознавчий вісник. 2022. № 2(15). С. 83-95.
<https://doi.org/10.36910/6775-2310-5283-2022-16-7>

16. Матвійчук Л.Ю., Васильчинко А.О., Дащук Ю.Є. Функціонування кластерів сільського туризму як інструмент розвитку регіонів України. Економічний форум: науковий журнал. 2022. № 1(1). С. 3-10.
<https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2022-1-1>

17. Дащук Ю.Є., Матвійчук Л.Ю. Туристична політика в умовах сьогодення: досвід України. Економіка та суспільство: електронний журнал. 2022. № 36.
<https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-2>

18. Dashchuk Y., Matviichuk L. Lepky M. Sidoruk S. Financial Support of Culture, Tourism and Creative Industries in Ukraine: Opportunities and Prospects. Financial and credit activities: problems of theory and practice. 2021. No. 5(40). pp. 620–630.
<https://doi.org/10.18371/fcaptp.v5i40.245257> (Web of Science)

19. Вахович І.М., Дащук Ю.Є. Особливості узгодження інтересів стейхолдерів та механізми їх співпраці у туристично-рекреаційній галузі регіону. Економічний форум: науковий журнал. 2021. № 2. С. 19–28.
http://e-forum.lntu.edu.ua/index.php/ekonomichnyy_forum/article/view/200

20. Дащук Ю.Є. Еногастрономічний маршрут як інструмент розвитку готельно-ресторанного бізнесу сільських територій. Економічні науки: збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. Серія «Регіональна економіка». 2020. Випуск 17 (67). С.311–317.
http://e-region.lutsk-ntu.com.ua/index.php/ekonomichni_nauky/article/view/80

21. Дащук Ю.Є., Федорусь Ю.В. Промоція у сфері гостинності: технології, перспективи, рішення. Економічні науки: збірник наукових праць. Серія «Регіональна економіка». 2020. Випуск 17 (64). С.318–324.
http://e-region.lutsk-ntu.com.ua/index.php/ekonomichni_nauky/article/view/81

22. Дащук Ю.Є., Лепкий М.І., Сидорук С.В. Cechy wsparcia finansowego państwa dla inicjatyw z obszaru kultury, turystyki i przemysłu kreatywnego na Ukrainie. Gospodarka i Finanse. Zeszyt 10. Współczesne problemy finansowe w wymiarze krajowym i międzynarodowym. 2020. Staropolska Szkoła Wyższa w Kielcach. С. 101-110 (Польща):
https://stsw.edu.pl/wp-content/uploads/2021/03/zeszyt10_16marca.pdf

Додаткові інформаційні ресурси

1. International Culinary Tourism Association (ICTA) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.culinarytourism.org/>.

2. International Organization of Vine and Wine [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.oiv.int/>.

3. List of Michelin starred restaurants.
URL: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_Michelin_3-star_restaurants.
4. Сайт Міжнародної Туристичної Організації (ВТО). Режим доступу: <https://www.unwto.org/news/24th-unwto-general-assembly-tourism-united-resilient-and-determined>
5. Офіційний сайт Євростату. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/> (дата звернення: 25.05.2021)
6. Офіційний сайт асоціації виноградарів і виноробів України. URL : <http://awwu.org.ua> (дата звернення: 25.05.2021)
7. Офіційний сайт туристичної агенції «ВОЯЖ.UA». URL: <http://voyageua.com/pro-nas/> (дата звернення: 25.05.2021)

Відео з курсу «Спеціалізований туризм»

<https://www.youtube.com/watch?v=GkE4O30PDLU>

<https://zruchno.travel/News/New/2551?lang=ua>

<https://www.youtube.com/watch?v=QyrfKyL5lJE>

<https://compass.ck.ua/tours/degustacijni-turi/krashhi-gastronomichni-turi-yevropi/>

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	Кафедральна дошка для проєктора	Ноутбук, проєктор
Практичне заняття	Кафедральна дошка для проєктора	Ноутбук, проєктор